כל דבר שיש בו מנין. כל שדרכו לימנות כלל כגון ליטרות של קציעות שרוב בני אדם אין מוכרין במנין אלא דורסין אותו בעיגול ומוכר כל העיגול יחד הואיל ופעמים שמונין הליטרות לצד למוכרם במנין: **ואפילו בדרבנן.** במידי דאיסוריה מדרבנן כגון תרומת קציעות לא בטיל הואיל ודרכו לימנות כלל כ"ש בדאורייתא כגון פסולי קרבן דמתני': **ליטרא קציעות.** משקל ליטרא של תאנים יבשות של תרומה שקיצעם באימזל בכלי ששמו מקלוע: **שדרסה ע"פ עיגול.** שם כלי הוא עגול ודורסין בה קציעות ונדבקין זו בזו ונעשין עיגול כעין גבינה: **על פי.** דוקא נקט שנלאית לעיניים: **ואין יודע.** איזה פי כלי נאסר ובכל התחתונות פשיט ה) ליה שאין התרומה מעורבת בהן אלא הפומין לבדם בספק האיסור: רבי מאיר ורבי יהודה פליגי בהא אליבא דר"א ור' יהושע: **רואין אותן כאילו הן פרודות.** אע"פ שאין כאן ק' פומין של ק' כלים של היתר לבד האיסור לבטל האיסור והתחתונות אינן בכלל הספק להצטרף עם העליונות לבטלן ו) רואין את כל ליטראות התחתונות והעליונות שבכל הכלים פרודות ז) וזו מעורבת בכולן והתחתונות מצטרפות להעלות את העליונות שבכל ח) פוס ופוס: **ואם יאו הפומין אסורין.** שהתחתונות שאינן בכלל הספק אין מעלות הפומין: **אפילו יש שם ג' מאות פומין לא יעלו.** דכל שדרכו לימנות לא בטלה: **דרסה בעיגול ואינו יודע באיזה מקום הוא.** שהכלי רחב והרבה ליטראות סדורות לרחבו: **דברי הכל יעלו.** הואיל וליתיה לאיסוריה בעייה שנדרס ונדבק באחרות מלמעלה ומלמטה ומן הלד אין כאן דבר שבמנין כלל: ה"ג **ונמשך** ט) **חד וחד מייניהו ונקריב הו'.** יטלם אחד אחד ובכל חד וחד ניתא מרובא הוא: ופרכינן **נמשך.** בתמיה. משמע יקחם אחד אחד מתוך העדר הא הוה לו האיסור קבוע ועומד ביניהם וקיימא לן בסנהדרין (דף עט.) מוחרב לו פרט לזורק אבן לגו לכל

ר"מ אומר רבי אליעזר אומר כו'. תימה לר"ל דאמר לעיל גבי חצילי תלתן לר"מ כל שדרכו קשיא ו) דר"מ גופיה קסבר דליטרא קציעות בטלה דאע"ג יא) דהוא כל שדרכו מיהו בפ' הערל (יבמות פא.) משמע דלא אמר ר"ל כל שדרכו מקדש אלא תרומה דאורייתא אבל בתרומה בזמן הזה דהיא מדרבנן לא וא"ת אם תרומה בזמן הזה דרבנן א"כ בטלה קדושת האדם אבל הכא תרתי דרבנן חד דבטלה קדושת האדם ועוד דתרומת תאנים מדרבנן דלא מיחייב מדאורייתא אלא דגן תירוש ויצהר א"נ יב) דלעיל הכי פירושו שהיה ר"מ אומר כל שדרכו לימנות מקדש מדאורייתא יג) וכיון דבדאורייתא כל שדרכו מקדש דין הוא שיקדש בדרבנן את שדרכו כגון חצילי תלתן של כלאי הכרם א"נ כלאי הכרם כיון שיש בהן איסור הנאה אע"ג דבטלה קדושת האדם תמור כמו מדאורייתא וא"ת ובפ"ק דמגילה (דף י.) היכי בעי למימר דקסבר ר"מ קדושה ראשונה קידשה לשעתה וקידשה לעתיד לבא ועוד דרבי יהושע גופיה קאמר התם בהדיא הכי אלמא קסבר לא בטלה קדושת האדם והיכי יד) לרבי יהושע דליטרא קציעות בטלה לר"ל והיינו יכולין לפרש דלר' יהושע קדושת האדם לא בטלה ומ"מ ליטרא קציעות עולה משום דתרומת תאנים דרבנן דמטעם זה הקילו בה לומר שהתחתונות מעלות את העליונות ואע"פ שלא נתערבו בכל העיגול והא דמשמע בפרק הערל (יבמות פא.) לר"ל דאי תרומה בזמן הזה דאורייתא לא היה עיגול בעיגולין עולה דקאמר ר"ל והלא אי שונה עיגול בעיגולין עולה אלא מט) תרומה דרבנן ואיזה הוכחה היא והלא ר' יהושע סבר מקריבין אע"פ שאין בית דקדושת הבית לא בטלה וכ"ש קדושת האדם ואפי' הכי סובר דעיגול עולה ובטל ויש לומר דר' יהושע יסבור דלא מקדש אלא ו' דברים ור"מ דסבר כל שדרכו לא סבר כוותיה בהא א"נ י"ל בדוחק התם מט) פרק הערל (גז"ש) ה"ג היינו בתרומת ביכורים דהוי דאורייתא בתאנים ומלינו התם תרומה דאיירי בביכורים דתנן במסכת פרה פ' י"א (מ"ג) דבילה של תרומה שנפלה למי חטאת טהלה ואכלה אם יש כבילה בין טמאה בין טהורה המים טמאים והאוכלה חייב מיתה פי' כשנטלה אדם מיד נטמא גופו ומחמת נושא מי חטאת וא"א להיות האוכלה חייב מיתה בספק תרומה דתרומת פירות דרבנן אם לא נאמר דבתרומת ביכורים מיירי וה"ע יז) מדקדק ר"ל מהא דעיגול בעיגולין עולה אפילו בביכורים דאורייתא ודוחק הוא זה אלא יש לחלק דלענין קדושת הבית קאמר ר' יהושע דלא בטלה כדדרים התם בגמגילה (דף ג.): אשר לו תומה אע"פ שאין לו עכשיו והיה לו קודם לכן וכן צריך לחלק [נמי לעיל] כמו שפירשתי לעיל בפרק קדשי קדשים (דף סא. ד"ה מאי): **והתחתונות מעלות את העליונות.** אע"פ שאין בספק דימוע הקילו בתרומת פירות דרבנן והא דתנן במס' תרומות בפ"ד (מ"ט) תאנה שנפלה לתוך לבנות ושחורות לבנות אסורות השחורות מותרות ואין השחורות מעלות את הלבנות לא דמי דהתם אינן יח) השחורות ראויות להיות בספק דימוע שלעולם השחורות מיכרות מתוך לבנות: **רבי יהודה אומר כו'.** וא"ת לר' יהודה מאי איריא דבר שבמנין אפילו כל מילי אוסר בכל שהוא דהא שמעי' ליה לר' יהודה לקמן בפירקין [דף עח.] דמין במינו לא בטיל ובסיפא נמי דקתני דברי הכל לרבי יהודה יעלו אמאי יעלו וכן לקמן דנקט ר"י רימוני בדן אפילו כל מילי נמי וכן בפ' המזקין (גיטין נד:) נפלו יט) ונתפצעו בשוגג יעלו דברי רבי יהודה אמאי והא מין במינו לא בטיל לר' יהודה ועוד תנן בפ' נוטל (שבת קמא:) רבי יהודה אומר מעלין את המדומע באחד ומאה כ) ואומר ר"ת דלא א"ר יהודה מין במינו בכל שהוא אלא בדבר לח דומיא דדם הפר ודם השעיר דליף מינה לקמן כא) דדבר המתערב הוא והא דאמרי' בסוף ביצה (דף לח:) דחטין בחטין לא בטיל לר' יהודה בקמח מיירי דהוי דבר המתערב בשעורין קאמר התם דבטל משום דהוי מין בשאינו מינו ואמאי הא מינכרי מהדדי אלא ודאי בקמח מיירי ולא גרסי' בגיטין נפלו לגת ונתפצעו אלא נפלו ונתפצעו דלא מיירי בלח אלא ביבש ובענין זה מפרש ר"ת הא דא"ר יוחנן בסוף ע"ז (דף עג.): ג' כוסות אחד של חולין ואחד של תרומה שמזגן וערבן זה בזה סלק את מינו כמי שאינו ושאינו מינו רבה עליו ומבטלו וקשיא ליה כיון דתרומה עולה בא' ואמאי א"כ מינו נמי יסייע לשאינו מינו לבטל התרומה אלא ש"מ דבמינו במשהו והא דא"ר יוחנן התם (דף עג.): דכל איסורין שבתורה במינו בנותן טעם חוץ מנבל ויין נסך ולא חשיב תרומה משום דבכולל טבל היא כא) דכיון דבאחד טעמא הוא דמפרש התם טעמא דטבל דכהיתרו כך איסורו דאיתיה אחת פוטרת את הכרי והוא הדין תרומה כעלייתה כך איסורה ובכל דוכתא דתרומה עולה באחד ומאה בדבר יבש ומתני' דתקומץ רבה (מנחות כג.) שתי מנחות שלא נקמצו דלא מבטלי ליה שיריס לטיבלא דמוקמינן התם כר' יהודה במנחת סולת מיירי שנתערב כא) לגמרי בדבר כב) לח ולא במאפה תנור ומחבת ומרחשת והיא דנבילה בשאוטה בהקומץ רבה (שם כג.) בשנימוחה. וה"ר יוסף מפלגל"י הקשה לר"ת מהיא דפסחים (דף טו.) דחבית של תרומה שנשברה בגת העליונה והתחתונה חולין טמאין דאמרי' התם (דף כא.) דאם נפלה לק' חולין דברי הכל תרד ותטמא אלמא דאפי' לח עולה באחד ומאה ונראה שכמו כן היה יכול להקשות מהיא דשאור של חולין ושל תרומה שנפלו בעיסה דאין לח מתערב יותר ממנו ועוד תניא במסכת תרומה כג) בתוספתא פרק סאה תרומה לוג יין גלול שנפל לתוך ק' לוגין עכורין כד) וחזר בו ר"ת דודאי אין חילוק בין לח ליבש ותירץ דהא דתרומה עולה בא' ומאה בנפלה לתוך חולין מתוקנין דאי אפשר למבטל דהיינו חולין להיות כבטל דהיינו תרומה והיא דב' כוסות א' של תרומה ואחד של חולין כה) שאינן מתוקנין דאפשר להם ליעשות תרומה קסבר כו) לה ר' יוחנן כמאן דאמר בהקומץ רבה (דף כג.): בתר מבטל אזלינן והוי מין במינו והיא דפסחים (דף כא.) ל"ק כז) למ"ד בתר בטל אזלי' דמשקין לכי סריחי אין שם משקין עליהן ולא אפשר לה לתרומה שתיעשה חולין וא"ת וטבל במינו במשהו היכי משכחת לה הא א"א למבטל דהיינו החולין שיעשו טבל וי"ל שנפל טבל טבול לתרומה בטבל שאינו טבול לתרומה דהוי מין במינו כיון דשם טבל עליהם כח) על שניהם א"נ טבל שראה פני הבית בטבל שלא ראה פני הבית א"נ כט) נפל לתוך חולין מתוקנין ובעודה לתרומה ביד בעלים דאפשר לאתשולי עלה והשתא דאתינן להכי איכא לאוקומי ההיא דב' כוסות בחולין מתוקנין וכגון דתרומה ביד בעלים והיא דפסחים בתרומה ביד כהן ועוד י"ל לתירוץ קמא כר"ת ל) ההיא דפסחים (דף כא.) כר' חייא דאית ליה לר' יהודה נבלה ושחוטה בטלות זו בזו ולהכי חשיב התם מין בשאינו מינו לענין משהו אע"פ שחשובין מין במינו לענין אחד ומאה דלא סגי להו בס' אבל רבי יוחנן דלא כרבי חייא דה"נ מוכח בהקומץ רבה (מנחות כג.): דלאו כ"ע אית להו דר' חייא והיא משנה דאין דס מבטל דס פירש בקונטרס בהקומץ רבה (ג"ז שם) כב) לרב חסדא דאזיל בתר מבטל הוא דלא כרבי חייא ואפילו לרבי חנינא דאזיל בתר בטל נראה דאיכא טובא דהיא דאין רוק ואין מי רגליס מבטל רוק ואין מי רגליס לקמן בפירקין

כל דבר שיש בו מנין אפילו בדרבנן לא בטיל וכל שכן בדאורייתא דתניא א) **ליטרא קציעות שדרסה על פי עיגול ואינו יודע באיזו עיגול דרסה על פי חבית ואינו יודע באיזו חבית דרסה על פי כוורת ואינו יודע באיזו כוורת דרסה ר"מ אומר ר"א אומר רואין את העליונות** ב) **כאילו הן פרודות והתחתונות מעלות את העליונות ר' יהושע אומר** א**אם יש מאה פומין יעלו ואם לאו הפומין אסורין והשולים מותרין רבי יהודה אומר ר"א אומר אם יש שם ק' פומין יעלו ואם לאו הפומין אסורין וכו' רבי יהושע אומר אפילו יש שם שלשה מאות פומין לא יעלו** ב**דרסה בעיגול ואינו יודע באיזה** ג) **מקום בעיגול דרסה או לצפונה או לדרומה דברי הכל יעלו רב אשי אמר אפי' תימא רבנן** ג**בעלי חיים חשיבי ולא בטלי ונמשוך** ד) **ונקרב חד מינייהו ונימא** ג**כל דפריש מרובא פריש** ד**נמשוך הוה לה קבוע**

עין משפט נר מצוה

יג א מיי' פרק י"ד מהלכות תרומות הלכה ו:

יד ב מיי' שם הלכה ז:

טו ג מיי' פ"ו מהל' פסה"מ הל"פ ופט"ו מהל' מאכלות אסורות הל"ז טוש"ע י"ד סימן קי סעיף ח:

מוסף רש"י

אפילו בדרבנן. אפילו במידי דרבנן כגון ליטרא קציעות דאיירי בתרומת פירות דרבנן: **ליטרא קציעות.** תאנים שנתייבשו בשדה וקצנן במקלוע, והוא שם כלי העשוי לכך וחוחכין בו עוקלי התאנים ואחר כך דורסין אותם בכלי עגול והן נדבקין יחד ועשין כגבינה והוא נקרא עגולי דגילה וכשבאין למוכרן מפרידן במגריפה ומוכרן במשקל ליטרא (ביצה ג:) **קציעות.** מקלוע, כלי (שותתין) [שוטין] בו הגרוגרות, ועל שם כלי קרי לה קציעות בכמה דוכתין (מנחות נד:) **שדרסה על פי עיגול.** ע"פ כלי ששמו עגול שבו עושין העגולין: **ואינו יודע באיזה עיגול.** אבל פיו הוא ולא כתוכו: ר' מאיר אומר. כן נמלקו ר' אליעזר ור' יהושע בדבר זה, ר' אליעזר אומר אע"פ שאין ליטרות התחתונות בספק דמוע, מצטרפות התחתונות אל הפומין של כל העגולים הללו (ביצה ג:) **רואין אותן כאילו הן פרודות.** אם אין כאן מאה פומין של היתר שיהא בהן כדי להעלות פי האיסור באחד ומאה, רואין כאילו ליטרות התחתונות אל כל הפומין פרודות מעל הפומין ומעורבות בכל שולים ומנאלו כולם בספק דמעוי ומצטרפות התחתונות להעלות את ליטרא שעל הפה, דהואיל ותרומת פירות דרבנן מקילים בהעלאתם: **אם יש מאה פומין.** אל היתר לבד פומין של איסור: יעלו. מעלין אותן באחד ומאה: **ואם לאו הפומין אסורין.** ואין הכולים מועילין לבטל הפומין, הואיל ואין בספק הדמוע: ר' יהודה אומר. לא כן נמלקו ר' אליעזר ור' יהושע, אלא כן נמלקו ר"א אומר כו': אפילו יש שם שלש מאות פומין. וכולן בכלל הספק: לא יעלו. אין מעלין את היתיר, הואיל ופומי הכלי דבר שיש בו מנין הוא לא בטלי ואפילו בדרבנן: **דרסה בעגול כו'.** דעכשיו אינן נכרות, שהרי מדובקות ואינו יודע היכן היא אם בלפונו של עגול או בדרומו, הואיל ונתבשלו בא בת מנין הוא ולא מנכרא דברי הכל יעלו, ותנא דלעיל ר' יהודה ואליבא דר' יהושע היא (שם ד.):

נוסחאות רש"י כת"י

אפילו במידי דרבנן. כגון תרומת פירות האילן לא בטלו: **ליטרא קציעות.** משקל ליטרא: **קציעות.** תאנים המיובשות בחמה ואחר כך דורסין אותם בכלי עגול ומנו עגול: **על פי עיגול.** דוקא נקט על פי שאין מתמונות בספק האסור אלא הפומין בלבד: ר' מאיר ור' יהודה פליגי אליבא דר' אליעזר ור' יהושע: **רואין אותן כאילו הן פרודות.** גרסינן בתוספתא. כלומר אע"פ שאין התחתונות בספק האיסור מצטרפות הן לעליונות לק"א ליטראות לבטל את האיסור דמקילינן בביטול תרומת פירות דרבנן: **כאילו הן פרודות.** כל הליטראות והתחתונות מעורבות עם העליונות: ר' **יהושע אומר.** אין התחתונות מצטרפות להעלות האיסור שהרי אין בספק האיסור אלא הפומין ואם יש בפומין כדי לבטל יבטלו ואם לאו הפומין אסורין: **אפילו יש שם כו'.** דקסבר כל שדרכו לימנות אינו בטל והפומין דרכן לימנות כמה פומי כלים יש: **באיזה מקום בעיגול.** דאין האיסור בנין ואין משהו לימנות הילכך בטל: **ונמשוך.** משמע ימתוך העדר המעורב ימשוך אחד ויקרינהו ואחריו אחר וכן הלן: ה"ג לב) **ונמשוך חד חד מייניהו ונקריב.** יטלם אחד אחד וכל חד וחד מרובא הוא: ופרכינן **נמשוך.** בתמיה, הא הוי ליה האיסור קבוע ועומד. חד חד מייניהו גרסי':

ליקוטים

הו"ל קבוע וכל קבוע כמחצה על מחצה דמי. והא דקיי"ל מדאורייתא חד בתרי בטיל היינו היכא שמעורב ואינו ניכר האיסור כו' ובדבר חשוב אפי' מעורב לא בטיל ואמר כל קבוע כו' כדאמר בפ' התערובת גבי תערובת בעלי חיים דחשיבי ולא בטלי דפריך ונמשוך ונקריב חד מינייהו ונימא כל דפריש מרובא פריש ומשני נמשוך בתמיה הוה ליה קבוע וכל קבוע כו', ועיקר הטעם אינו משום קבוע אלא משום דבעלי חיים לא בטלי כמו דבר שדרכו לימנות. (תוס' חולין לה.)

ג) תרומות פ"ד מ"י ביצה ג: ירושל' תרומות פ"ד ה"ז, ב) עי' ירושלמי ערלה פ"ב ה"א, ג) [יומא פד: וש"נ], ד) [עיין תוספות חולין לה. ד"ה ספקן] ה) עי' לקמן פא. ועיקר דברי ר"י במנחות כב., ו) ד"ה לימא.

גליון הש"ס

תוס' ד"ה רבי יהודה אומר וכו' ואומר ר"ת דלא אמר ר' יהודה. עיין לקמן דף עז ע"ב תוס' ד"ה הא נסה"ל:

שינויי נוסחאות

א) פלוגתא דר"מ ור"י ליתא במשנה דתרומות, אמנם בתוספתא דתרומות פ"ה איתא, לכך שפיר איתא דתניא (הגרי"ב): ב) מפרש"י כאן מוכח דגרס רואין אותן. וכמו שהוא בגיונו. וי"ס במשנה שם (רש"ש). וי' בגוס' רש"י כ"י דה"ג בתוספתא, וחולק בגוס' התוספתא שלנו אינו. אינדא מפי' רש"י בציה"ל [עי' מוסף רש"י] משמע דמפרש כהגירסא שלפנינו רואין את העליונות. מיהו בגיונו שם נמי כתב רואין אותן. וכבי"ל וכיר"ל הגירסא רואין את התחתונות: ג) באיזה עיגול דרסה דברי הכל יעלו, דרסה בעיגול היינו פלוגתייהו, אלא אמר רב פפא דרסה בעיגול ואין ידוע היכן דרסה או לצפונה כו' כל"ל (*ש"מ, וכ"ה בביצה ג ע"א): ד) ונימשוך חד חד מייניהו ונקרב כל"ל (ש"מ וצ"ק, וכ"ה ברש"י ובד"ו רפ"ט וש"ח): ה) פשיטא (ש"מ): ו) כ"ל לבטל (דפוסי ונציה): ז) כ"ל כאילו הן פרודות (ש"מ): ח) עי' תוס' קדושה: ט) ונמשוך חד חד כל"ל (שמכ"י, צ"ק): י) קשיא דר"מ אדר"מ דהא ר"מ גופיה כל"ל (ב"ש): יא) כ"ל ואע"ג (ש"מ): יב) לשון תוס' יכמות אי נמי חבילי תלתן הוי את שדרכו וה"פ: יג) כ"ל בדאורייתא (ב"ש. וכ"ה בר"ש ערלה פ"ג ותוס' יבמות פא ע"א): יד) והיכי קאמר ר"מ אליבא דר' יהושע כל"ל (ש"מ): טו) כ"ל אלמא (צ"ק): טז) דהתם בפ' הערל היינו כו' כל"ל (צ"ק): יז) ומשום הכי נמי מדקדק כל"ל (צ"ק): יח) כ"ל אין (צ"ק): יט) כ"ל נפלו לגת (ב"ש): כ) היא דחד טעמא כל"ל (ב"ש): כא) כ"ל שמתערב (ש"מ): כב) כ"ל כדבר (שמכ"י): כג) תרומות (ב"ש): כד) עכורין יעלה כל"ל (צ"ק): כה) חולין בחולין שאינן (ד"ו): כו) כ"ל וסבר (ש"מ): כז) כ"ל אפילו למ"ד (צ"ק): כח) תיבת עליהם ממתק (צ"ק): כט) כ"ל א"נ אפילו נפל (צ"ק): ל) כ"ל דר"ת דההיא (צ"ק): לא) כפסיים שלנו לא נמצא כפ' גיד הנשה לא הקושיא ולא התירוץ, ואולי היה כך גירסתם (גליון). ויותר נראה כ"ל להגיה בש"מ ופריך התוס'. וכמו שהוא בספקי ר' מרדכי מכת"י וז"ל ומשני בריה חשיבא ולא בטלה, ומקשי התוס' תיפוק ליה דהוה הגיד קבוע ומתרצי' דלא חשיב מחצה על מחצה כו' עכ"ל: לב) ככי"י חד חד מינייהו גרס והס"ד והאמר עד סוף העמוד ליתא:

שיטה מקובצת ונמשוך חד חד מינייהו וכו'. וא"ת הא אמרינן בעלי חיים חשיבי ולא בטלי. וי"ל דהיינו דוקא כי שקלינן כולם או רובם או דאי לא יועיל המיעוט. אבל אם משך כל אחד מהם בפני עצמו ונתן שפיר כל דפריש מרובא קא פריש: **הוה** ליה קבוע כו'. בפרק גיד הנשה (דף לו:) תנן גיד הנשה (שנתבשל) עם הגידין בזמן שמכירו בטחון טעם ואם לאו כולן אסורין ופריך בגמרא (דף לט: בסופו) וליבטל ברובא ומשני כריש חשיבה ולא בטילה, ופריך לא) למה לי לשנויי הכי תיפוק ליה משום דגיד הנשה קבוע וכל קבוע כמחצה על מחצה ומשני דאין חשיב מחצה על מחצה רק היכא שידוע האיסור במקום קביעתו כי הכא דתנשא תנאיות דחטת בעלי חיים ומתוך כך לא בטיל ומבורר: **תוד"ה** ר"מ אומר כו' **אבל** בתרומה בזמה"ז לא. וליטרא קציעות מדרבנן אבל הני דלעיל דאורייתא ממילא טפי. ועוד יש לומר דלעיל מיירי אליבא דנפסיה והכא אליבא דרבנן (תוס' מהר"ם): **ד"ה** רבי יהודה כו' **אלמא דאפילו** לה עולה **באחד ומאה.** ותמה' מהר"ם מירקי הא דיליה והא דרבנן בקמ"ו לא אפילו בדרבנן. אפילו במידי דרבנן כגון ליטרא קציעות דאיירי בתרומת פירות דרבנן: **ליטרא קציעות.** תאנים שנתייבשו בשדה וקצנן במקלוע. **מקלוע.** כלי (שותתין) [שוטין] בו הגרוגרות, ועל שם כלי קרי לה קציעות בכמה דוכתין (מנחות נד:) **שדרסה על פי עיגול.** ע"פ כלי ששמו עגול שבו עושין העגולין: **ואינו יודע באיזה עיגול.** אבל פיו הוא ולא כתוכו: ר' מאיר אומר. כן נמלקו ר' אליעזר ור' יהושע בדבר זה, ר' אליעזר אומר אע"פ שאין ליטרות התחתונות בספק דמוע, מצטרפות התחתונות אל הפומין של כל העגולים הללו (ביצה ג:) **רואין אותן כאילו הן פרודות.** אם אין כאן מאה פומין של היתר שיהא בהן כדי להעלות פי האיסור באחד ומאה, רואין כאילו ליטרות התחתונות אל כל הפומין פרודות מעל הפומין ומעורבות בכל שולים ומנאלו כולם בספק דמעוי ומצטרפות התחתונות להעלות את ליטרא שעל הפה, דהואיל ותרומת פירות דרבנן מקילים בהעלאתם: **אם יש מאה פומין.** אל היתר לבד פומין של איסור: יעלו. מעלין אותן באחד ומאה: **ואם לאו הפומין אסורין.** ואין הכולים מועילין לבטל הפומין, הואיל ואין בספק הדמוע: ר' יהודה אומר. לא כן נמלקו ר' אליעזר ור' יהושע, אלא כן נמלקו ר"א אומר כו': **אפילו יש שם שלש מאות פומין.** וכולן בכלל הספק: **לא יעלו.** אין מעלין את היתיר, הואיל ופומי הכלי דבר שיש בו מנין הוא לא בטלי ואפילו בדרבנן: **דרסה בעגול כו'.** דעכשיו אינן נכרות, שהרי מדובקות ואינו יודע היכן היא אם בלפונו של עגול או בדרומו, הואיל ונתבשלו בא בת מנין הוא ולא מנכרא דברי הכל יעלו, ותנא דלעיל ר' יהודה ואליבא דר' יהושע היא (שם ד.):